

नेत्रस्तम्भ (नेत्र + स्तम्भ) m. das Starrwerden des Auges *Suṣr.* 2, 232, 4.
 नेत्राञ्जन (नेत्र + अञ्जन) n. Augensalbe *Çaṅgārat.* 7.
 नेत्रात (नेत्र + अत) m. der äussere Augenwinkel *Varāh. Bhṣ. S.* 67, 88, 98.
 नेत्रामिष्यन्द् (नेत्र + अमि) m. das Triefen der Augen *Suṣr.* 1, 90, 20.
 271, 12. — Vgl. अमिष्यन्द्.
 नेत्रामय (नेत्र + अय) m. Augenkrankheit *Suṣr.* 1, 174, 17.
 नेत्राम्बु (नेत्र + अम्बु) n. Thränen *AK.* 2, 6, 3, 44. *Triṣ.* 2, 6, 30. *H.* 307.
 नेत्राम्भस् (नेत्र + अम्भस्) n. dass.: स (मुख) *Rāśa-Tar.* 3, 478.
 नेत्रारि (नेत्र + अरि) m. eine best. Pflanze, = सेकृण्ड (d. i. सीकृण्ड) *Rāśa.* im *ÇKDra.*
 नेत्रिक (von नेत्र) n. Spritze, Klystirspritze *Vjūtp.* 209. Löffel nach der mongol. Uebersetzung; vgl. नेत्र 3, d.
 नेत्रोपमफल (नेत्र - उपमा + फल) m. Mandelbaum (augenähnliche Früchte habend) *Bhāṣya.* im *ÇKDra.*
 नेत्रौषध (नेत्र + औषध) n. Augenarznei, insbes. Eisenvitriol *Rāśa.* im *ÇKDra.*
 नेत्रौषधी (नेत्र + औषधी) f. *Odina pinnata* (अष्टपृङ्गी) *Ratnam.* im *ÇKDra.*
 1. नेद्, नेदति = गतिकर्मन् *Naigh.* 2, 14. tadeln (vgl. निद्); nahe sein (vgl. नेदिष्ठ, नेदीयम्) *Dhātup.* 21, 8.
 — अति überschäumen, überströmen: कन्दसा रसो ऽत्यनेद् *Ait. Br.* 6, 32. अति वा एता (आपः) वत्रं नेदत्यति वाचं मनो वावैता नातिनेदति *TS.* 1, 6, 8, 1. *Kāṭh.* 32, 7. या कृता उज्ज्वलति, अतिनेदति (नेदते *Bṛh.* *Ār.* *Up.* 3, 1, 8), अधिशोते *Çat. Br.* 14, 6, 1, 10.
 2. नेद् (न + इद् und in den Padapāṭha für keine Zusammensetzung geltend) *gaṇa* चादि zu P. 1, 4, 57. — 1) nicht (verstärkt): अहं वदामि नेदम् *AV.* 7, 38, 4. अयो नेतमूरिरोक्ते *RV.* 8, 3, 39. *AV.* 2, 27, 1. *TBh.* 1, 5, 9, 1. *Çat. Br.* 1, 8, 1, 16. 4, 2, 1, 7. — 2) damit nicht, mit betontem Verbum, meist im conj. oder imperat. *VS. Prāt.* 6, 17. P. 8, 1, 30. *Journ.* of the *Am. Or. S.* 5, 399. नेह्ना धुलुः पर्यङ्क्यते *RV.* 10, 16, 7. 51, 4. यवा-नेदोन् *AV.* 6, 80, 1. नेह्ना जह्नाति 13, 1, 12. *VS.* 2, 17. *TS.* 7, 1, 3, 3. *Çat. Br.* 1, 1, 1, 21. 4, 5, 6. 4, 1, 10. 6, 3, 6. 4, 3, 4, 3. 4, 5, 13. 13, 6, 2, 20. 14, 1, 1, 33. नेह्नाष्टादवपथ्ये नेह्ना मा प्राणो जह्नु *Ait. Br.* 8, 23, 6, 12. *Nir.* 1, 11 (P. 3, 4, 8, Sch. 8, 1, 30, Sch.).
 नेद्यू (künstliches denom. von einem für नेदिष्ठ und नेदीयम् angenommenen Stamme नेद्), नेदयति nahe bringen *Vop.* 21, 16. *Bhāt.* 2, 55, 18, 34.
 नेदिष्ठ (superl. zum compar. नेदीयम्) 1) adj. der nächste P. 5, 3, 63. *Vop.* 7, 56. *AK.* 3, 2, 18. *H.* 1452. अह्नि *RV.* 1, 132, 1. स त्वं नो अयो ऽव-मो भवेति नेदिष्ठा अस्या उषसो व्युष्टौ 4, 1, 5. ऊतिभिः 8, 19, 28. आप्याम् 7, 15, 1. त्वामिद्धि नेदिष्ठं देवतातप आपि नत्तामहे वृथे 8, 49, 10. 62, 7. *Çāṅkh.* *Çr.* 15, 22, 3. ऽष्टम् adv. nächst, ganz nahe; zunächst, zuerst: ता वा नेदिष्ठमीमहे *RV.* 1, 17, 3. नेदिष्ठं दृष्टवान् 127, 11. ये ते नेदिष्ठं क्वचनान्यो-गमन् 5, 56, 2. इन्द्रो नेदिष्ठमवसागमिष्ठः 6, 56, 2. त्वं वै मे नेदिष्ठं हूतः प्र-त्यौषधीः *TBh.* 2, 3, 11, 4. *Çat. Br.* 1, 6, 3, 11. 2, 5, 1, 1. 2, 1, 2. 12, 1, 2, 22. *Kaṣṣ.* 127. ते ह्येननेदिष्ठं पस्पृषुः *Kenop.* 27. नेदिष्ठं स्वर्गस्य लोकस्याग-च्छत् *Ait. Br.* 3, 19. नेदिष्ठात् aus nächster Nähe: त्वं नो नेदिष्ठादेवान्क्व-पिष्यसि *Ait. Br.* 6, 3. नेदिष्ठादेव स्वर्गं लोकमाराहति *Kāṭh.* 28, 4. नेदि-

ष्ठ = निपुण *Rāśa.* im *ÇKDra.* — 2) m. a) *Alangium hexapetalum* Lam. (अङ्कट) *Ġaṭādh.* im *ÇKDra.* — b) N. pr. eines Sohnes des Manu *VP.* 348; vgl. नामा.

नेदिष्ठतम (superl. vom superl. नेदिष्ठ) adj. der allernächste: नि ने-दिष्ठतमा इषः स्याम सुमस्य *RV.* 9, 98, 5. नेदिष्ठतमाम् adv. *Çat. Br.* 3, 1, 1, 5. 5, 2, 1, 6.

नेदिष्ठिन् (von नेदिष्ठ) adj. nächstehend, nächstverwandt *Kāṭh.* 19, 9. *यज्ञस्य* 23, 4. *Pañśav.* *Br.* 9, 8, 1. *Kāṭh.* *Çr.* 25, 13, 28. *Lāṭh.* 8, 8, 8.

नेदीयम् (compar. zum superl. नेदिष्ठ) adj. näher, ganz nahe P. 5, 3, 63. *Vop.* 7, 56. *H.* 1452, Sch. *RV.* 8, 26, 10. नेदीयसो वपाक्ये ऽस्तमेहि गृह्णा उप 10, 86, 20. उपरिष्ठावेदीयसि (भागो) *Ait. Br.* 6, 27. नेदीयमरणं dem der Tod ganz nahe bevorsteht *Rāśa-Tar.* 4, 31. Am Ende eines comp. (das vorangehende Wort behält seinen Ton) P. 6, 2, 21. गमनं, वचनं Sch. ऽयम् adv.: तमा नमस्व नेदीयो यज्ञम् *RV.* 8, 64, 5. इन्द्र नेदीय एदिहि (ऊतिभिः) *Vāṅkh.* 5, 5. *RV.* 10, 101, 3. पितृणाम् *TBh.* 1, 3, 10, 7. परं नेदीयो ऽवर् दवीयः *AV.* 10, 8, 8. *Çat. Br.* 3, 1, 4, 15. 9, 1, 1, 40. औष-धीरेव नेदीयो वृष्ट्याः करोति *Kāṭh.* 26, 6.

नेदीयस्ता f. nom. abstr. von नेदीयम् *Çāṅkh.* *Br.* 7, 9, 8, 2

नेथ s. घ.

नेथ *UNĀDIS.* 3, 23. m. Hauspriester *Ugāval.* Wasser *UNĀDIV.* im *Sam-* *ksiptas.* *ÇKDra.*

नेपथ्य 1) Putz, Schmuck, Toilette, das Costum des Schauspielers, n. *AK.* 2, 6, 3, 1. *H.* 633. *HALĀ.* 2, 384. m. *Med.* j. 87. रक्तं *MBh.* 4, 592. बद्धनेपथ्या *Hariv.* 8687. *R.* 6, 19, 49. उदारनेपथ्यभृत् *Ragh.* 6, 6. रत्नेन्द्रने-पथ्यविधान 14, 9. ऽग्रहण 17, 21. *Ratnāv.* 3, 5. अग्रहणं *Kumāras.* 7, 7, 36. यदि नेपथ्यविधानमवसितम् *Çāk.* 3, 6. विगतनेपथ्ययोः पात्रयोः प्रवेशो ऽस्तु *Mālav.* 17, 9. ऽगृह 22. ऽसवन 22, 22. त्रैलोक्यमौलीस्थलनेपथ्योचितनी-लरत्न *Git.* 5, 20. न पथ्यं नेपथ्यं वक्रतरुमनङ्गात्सवविधौ *Sāh.* D. 49, 5. — 2) n. Ankleidegemach, der Raum hinter der Bühne: नेपथ्यं भूयसास्थान मिति कोषः । रङ्गाद्विस्तु नेपथ्यमिति मुनिः (d. i. भरतः) Schol. zu *Çāk.* 3, 6. = रङ्गस्या *Med.* नेपथ्ये hinter der Bühne *Çāk.* 8, 20. वाक्यस्यार्थत-या यत्र पात्रं नैव प्रवेश्यते । नेपथ्य इति प्राकाशे प्रयोष्यं तत्र नाटके ॥

Bhārata beim Schol. zu *Çāk.* a. a. O. नेपथ्याभिमुखमवलोक्य *Dhātup.* 68, 5.

नेपाल 1) m. a) N. pr. eines Volkes (pl.) und Landes (sg.), *Nepal* *AV.* *Paric.* in *Verz.* d. B. H. 93, 8 v. u. *Varāh. Bhṣ. S.* 4, 22, 3, 65. ऽपाल *Verz.* d. B. H. No. 1218. ऽपालक *Rāśa-Tar.* 4, 530. विषय 553. 578. *Hiouen-* *thsang* I, 407. *LIA.* I, 58, N. 3. II, 953. — b) m. eine best. Art Zucker-rohr (vgl. नेपाल) *Nigh. Pr.* — 2) f. *ई a) rother Arsenik* (vgl. नेपाली) *H.* 1060. *Nigh. Pr.* — b) der wilde Dattelbaum oder seine Frucht *Nigh. Pr.* — 3) n. Kupfer *Nigh. Pr.*

नेपालक (vom vorherg.) 1) n. Kupfer *Nigh. Pr.* — 2) f. लिका ro-ther Arsenik *Rāśa.* im *ÇKDra.*

नेपालज्ञा (ने + ज्ञा, f. von ज्ञा) f. rother Arsenik *Suṣr.* 2, 359, 19. नेपा-लज्ञाता f. dass. 326, 9.

नेपालनिम्ब (ने + नि) m. der Nepalische Nimba, ein best. Baum *Rāśa.* im *ÇKDra.*

नेपालमूलक (ने + मूल) n. Rettig *Nigh. Pr.*

नेम *UNĀDIS.* 1, 139. 1) pron. gaṇa सर्वादि zu P. 1, 1, 27. *Vop.* 3, 9. nom.